Eduskunta, liikenne- ja viestintävaliokunta

LiV@eduskunta.fi

SKAL:in lausunto: HE 105/2025 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi liikennejärjestelmän digitaalisista tietopalveluista ja siihen liittyviksi laeiksi

Esitykset pääkohdat

Hallituksen esityksellä ehdotetaan säädettäväksi uusi liikennejärjestelmän digitaalisia tietopalveluja koskeva laki. Samalla muutettaisiin liikenteen palveluista annettua lakia, ja kumottaisiin tie- ja katuverkon tietojärjestelmästä (Digiroad) annettu laki. Myös eräisiin muihin lakeihin tehtäisiin teknisiä muutoksia. Sääntely perustuisi osittain EU:n ITS-direktiiviin ja olisi osin kansallista.

Fintraffic Oy:lle osoitettaisiin vastuu EU-sääntelyyn perustuvan kansallisen yhteyspisteen järjestämisestä ja ylläpidosta. Yhtiölle annettaisiin tehtäväksi kansallisen yhteyspisteen päälle rakentuvan liikennejärjestelmän perustietopalvelun järjestäminen ja ylläpito. Tällä hetkellä ao. tehtävät ovat hajautuneet Väylävirastolle ja Traficomille, jotka hankkivat osan tehtäviin liittyvistä tietopalveluista jo nyt Fintrafficilta. Muutos tehostaisi esityksen mukaan merkittävästi liikenteeseen liittyvää tiedonvaihtoa, ja sitä kautta parantaisi liikenteen turvallisuutta, sujuvuutta ja infrastruktuurin kunnossapitoa sekä loisi uusia liiketoimintamahdollisuuksia.

Myös jakeluinfra-asetuksen tiedonvaihtojärjestelmää koskeva säännös siirrettäisiin osaksi uutta lakia. Asetuksen mukaan yleisesti saatavilla olevien lataus- ja tankkauspisteiden ylläpitäjien tai omistajien tulee varmistaa, että niiden vaihtoehtoisten polttoaineiden infrastruktuurista tai infraan liittyvistä palveluista on saatavilla dataa maksutta. Jäsenvaltion tulee varmistaa ao. tiedon saatavuus yhteyspisteen kautta. Yhteyspisteen tehtävä siirtyisi Väylävirastolta Fintrafficille. Lisäksi Fintraffic velvoitettaisiin tuottamaan liikennejärjestelmän kokonaistilannekuvaa, joka yhdistäisi kaikkien liikenteen ohjaus- ja hallintapalvelun tarjoajien ylläpitämät operatiiviset tilannekuvat. Fintrafficille tulisi myös yhteistyövelvoitteita koskien mm. liikenteen digitaalisen toimintaympäristön kehittämisen yhteistyöverkostoa.

Traficomilla säilyisi liikennejärjestelmän digitaalisia tietopalveluja koskevien kansallisten säädösten ja EU:n suoraan sovellettavien asetusten valvonta, jonka sisältö laajenee, kun vaatimusten piiriin tulevien toimijoiden ja palveluiden määrä kasvaa. Traficom ei saisi tehtävän hoitamiseksi uusia resursseja, vaan laajentuvat vastuut esitetään otettaviksi haltuun tehtäväjärjestelyin.

SKAL:in näkemykset

SKAL pitää hyvänä lakiuudistusta, joka selkiyttää Fintrafficin, Väyläviraston ja Traficomin rooleja liikenteen digitalisiin tietopalveluihin liittyvien tehtävien hoitamisessa. Yhden yhteyspisteen luominen kolmen sijaan on asiakasnäkökulmasta perusteltua. Samalla tulee varmistaa riittävät resurssit tehtävien hoitamiseen.

SKAL pitää tärkeänä, että digitalisaation mahdollisuudet liikennejärjestelmän ja liikenteen sujuvuuden kehittämisessä hyödynnetään maksimaalisesti.

Suomen Kuljetus ja Logistiikka SKAL
Nuijamiestentie 7, 00400 Helsinki
Y-tunnus 0202176-1

skal.fi
Puh. (09) 478 999
skal@skal.fi / etunimi.sukunimi@skal.fi

Kuljetusalalle tärkeää on tie- ja liikennetiedon saatavuus ja reaaliaikaisuus. Ajantasainen tilannekuva parantaa kuljetusten ennustettavuutta. Häiriötilanteiden hallinnalla on iso merkitys kuljetusten sujuvuudelle. SKAL korostaa, että Suomessa talven sää- ja keliolosuhdetiedoilla on erityistä merkitystä myös turvallisuusnäkökulmasta.

SKAL korostaa olosuhdetietoihin panostamisen merkitystä. Tämä tehostaa väylänäomaisuuden hallintaa ja voi osaltaan alentaa tienpidon ja tie- ja katuverkon talvihoidon kustannuksia.

Kuljetusalan näkökulmasta on tärkeää, että tieto vaihtoehtoisten polttoaineiden infrastruktuurista tai infraan liittyvistä palveluista on saatavilla maksutta.

SKAL korostaa, että rahtitietojen jakamisen tulee perustua vapaaehtoisuuteen. Yrityskohtaisten rahtitietojen jakamista ei voida edellyttää.

On tärkeää, että asiointi viranomaisten kanssa on digitaalista ja että datan hyödyntäminen lisääntyy ja monipuolistuu Suomessa. Sähköisen asioinnin viranomaisten kanssa tulee olla vaivatonta. Tiedonkulun viranomaisten välillä tulee toimia, ettei samaa tietoa tarvitse toimittaa useaan kertaan eri viranomaistahoille.

Liikenteeseen liittyvän datan tulee olla lähtökohtaisesti julkista, helppokäyttöistä ja reaaliaikaista. Digitaalisten standardien kehittämisen tulee perustua logistiikka-alan ja elinkeinoelämän tarpeisiin, ja kehittämisen lähtökohtana tulee olla kansainväliset standardit.

Lisätietoja näkemyksistämme logistiikan digitalisaatioon SKALin Logistiikan digitalisaation toimenpideohjelmassa.

Kunnioittavasti,

Suomen Kuljetus ja Logistiikka SKAL ry

Anssi Kujala
toimitusjohtaja

Outi Nietola
logistiikkajohtaja

Suomen Kuljetus ja Logistiikka SKAL
Nuijamiestentie 7, 00400 Helsinki
Y-tunnus 0202176-1

skal.fi
Puh. (09) 478 999
skal@skal.fi / etunimi.sukunimi@skal.fi